WRZESIEŃ W DOMU BRETANII

02.09 (czwartek) g. 19.00
Blue Note Jazz Club – Koncert
Bilety: 50 zł

„A Paris". Michel Korb śpiewa piosenki Francisa Lemarque'a

Usłyszymy swingujące utwory autorstwa legendarnego twórcy francuskiej piosenki Francisa Lemarque'a w interpretacji jego syna Michela Korba z Paryża, z towarzyszeniem **Wiesława Prządki i Hot Swing Quartetu** oraz solisty **Romaina Vuillemaina** (gitara manouche).

Francis Lemarque (1917-2002), urodzony jako Nathan Korb w rodzinie żydowskich imigrantów z carskiej Rosji, wychował się w pobliżu placu Bastylii, w mateczniku paryskich bal-musette, popularnych sal tanecznych. Jego rodzinne mieszkanie znajdowało się bezpośrednio nad salą taneczną Bal des Trois Colonnes. Od dziecka towarzyszył mu dźwięk akordeonu. Już jako nastolatek zaczął śpiewać ze starszym bratem na paryskich zabawach. W swym barwnym życiu współpracował m.in. z poetą Jacques'em Prévertem, kompozytorem Josephem Kosmą, gitarzystą Django Reinhardtem. Napisał około 400 piosenek, w tym 30 dla Yves'a Montanda, które uczyniły z niego światową gwiazdę. Jest autorem m.in. klasyków „A Paris" i „l'Air de Paris", które doczekały się dziesiątek wykonań. Lemarque w swej twórczości starał się wyrazić, jak mówił, duszę Paryża.

Michel Korb – syn Francisa, kompozytor filmowy, absolwent bostońskiego Berklee College of Music, w 2016 roku nagrał w hołdzie ojcu płytę „Michel Korb chante Francis Lemarque" (M. Korb śpiewa piosenki F. Lemarque'a) z udziałem m.in. takich gwiazd jak Enzo Enzo, Sanseverino i Thomas Dutronc. Swingujący wokal Korba lekko i inteligentnie opowiada o Paryżu. Muz

Założycielem i leaderem **Hot Swing Quartetu** jest skrzypek **Wojciech Marcinowski**. W skład zespołu wchodzi również **Wiesław Prządka**, ceniony poznański akordeonista i bandeonista, od lat grający muzykę francuską oraz tango nuevo, lider New Musette Quartet. Grany z wyjątkową energią i wirtuozerią, swingujący gypsy-jazzowy repertuar, w którym specjalizuje się zespół, obejmuje m.in. utwory Django Reinhardta i Stephana Grappellego oraz inne kompozycje utrzymane w stylu Hot Club de France, a także standardy jazzowe.

Koncert odbędzie się w ramach XXXI Dni Kultury Francuskiej i Frankofonii poświęconych paryskim ulicom.

09.09. (czwartek) g. 18.00 Dom Bretanii

„Kim Pan jest, Panie Villeglé?"

Wernisaż wystawy fotografii François Poivreta

Wystawa przybliży postać Jacques'a Villeglé, jednego z najbardziej cenionych francuskich artystów współczesnych, znajdującego inspirację na ulicach Paryża.

Jacques Villeglé, ur. w 1926 roku w Quimper (Bretania), dzisiaj 95-letni, wciąż aktywny i inspirujący twórca, z zawodu architekt. Twórca i czołowy przedstawiciel afiszyzmu, współtwórca ruchu artystycznego Nowy Realizm (1960), autor alfabetu socio-politycznego (1969), inspirowanego znajdowanymi wśród tagów ulicznych znakami graficznymi - symbolami subkultur. Jest jedynym żyjącym artystą francuskim, którego twórczość prezentowana jest w nowojorskim MoMa.

Na fali dyskusji o sztuce abstrakcyjnej, jaka miała miejsce po drugiej wojnie światowej, Villeglé znalazł dla siebie osobne miejsce, tworząc nowy nurt artystyczny - afiszyzm. Odrzucił malarstwo, tworząc kompozycje z pozyskiwanych na ulicy zniszczonych plakatów, które wykorzystywał jako wielowarstwowe tworzywo, kadrując je wg uznania, zamykając w ramy i podpisując nazwą ulicy, na której je znalazł. Tym samym zminimalizował swoją rolę autora, mówiąc, że jest to dzieło *un lacéré anonyme* (anonimowego „zdzieracza"). „Zabierając się za plakat, zabieram się za historię", deklaruje Villeglé twierdząc, że „ściany ulic są gadatliwe". Jego abstrakcyjne kompozycje z podartych przez czas i ludzi plakatów, na których widać strzępy wielu warstw przekazu, w tym domalowywane elementy, są materializacją prawa do głosu dla bezimiennych, ludzi ulicy oraz świadectwem nastrojów, wydarzeń i mody swoich czasów. Ulica stała się pracownią artysty, na niej znajdował środki do swej artystycznej wypowiedzi. Villeglé od 1949 do 2000 roku pozyskiwał plakaty, od typograficznych, charakterystycznych dla lat czterdziestych, po ilustrowane, często reklamowe, czasem wyborcze, ale też artystyczne czy społeczne, odklejając je, jak mówi, gestem złodzieja, szybko i sprawnie. Villeglé twierdzi, że nie tworzy, lecz kradnie istniejącą już materię (gra słów décollage – odklejanie, afiszyści-dekolażyści vs kolaż od collage - dosł. sklejanie). W dziełach Villeglé z miejskiego chaosu wyłania się piękno ukryte w zadrukowanych warstwach papieru, które, odpowiednio zestawione, tworzą oryginalne kompozycje.

Jacques Villeglé uważa się za outsidera w stosunku do twórców sztuki figuratywnej czy abstrakcyjnej. Jak mówi: „Dla mnie artysta to ktoś, kto wnosi coś nowego, wcześniej niespotykanego". Swoje dzieła definiuje jako „podarte obrazy", nawiązując do definicji Maurice'a Denisa obrazu (malarskiego) jako „płaskiej powierzchni pokrytej motywami pionowymi, poziomymi oraz kolorami".

Jacques Villeglé miał ok. 200 indywidualnych wystaw na całym świecie, m.in. w: Centrum Pompidou w Paryżu (2008), MAC w Marsylii (2012), MoMa w Nowym Jorku (2013), w galerii Modernism w San Francisco (2016). Przez blisko 30 lat w jego projektach artystycznych realizowanych na wszystkich kontynentach Jacques'owi Villeglé towarzyszył fotograf z Rennes François Poivret.

François Poivret pracuje od 1985 roku jako fotograf niezależny, specjalizujący się w fotografii dzieł sztuki i artystów na zlecenie magazynów o sztuce, galerii i muzeów. Jest autorem portretów wielu wybitnych artystów, m.in. Josepha Beuysa, Romana Opałki, Antonia Saury czy Jacques'a Villeglé, któremu poświęcił dwie publikacje: w 1990 roku ukazał się album „Jacques Villeglé. Le

Promeneur ” (J. Villeglé, Spacerowicz) z 17 czarno-białymi portretami artysty spacerującego ulicami Paryża, a w 2013 roku wybór 50 fotografii Villeglé w paryskim wydawnictwie artystycznym Filigranes.

***

W Domu Bretanii zaprezentujemy 24 zdjęcia wykonane przez François Poivreta, przedstawiające Jacques'a Villeglé w nieodłącznym kapeluszu, który dokonuje na ulicach karkołomnych wyczynów, by pozyskać tworzywo do swych prac wykorzystujących zniszczone plakaty uliczne oraz artystę w czasie podróży zagranicznych. Są to zdjęcia na pograniczu portretu i fotografii ulicznej.

Francois Poivret będzie gościem wernisażu i przedstawi swój dorobek zawodowy, koncentrując się na swej blisko 30-letniej współpracy z J. Villeglé.

Wystawa czynna do 15.10 od poniedziałku do piątku w godzinach 12- 17.00. Wstęp wolny.

Wydarzenie jest wpisane w program XXXI Dni Kultury Francuskiej i Frankofonii poświęconych paryskim ulicom.

16.09. (czwartek) g. 18.00 Dom Bretanii

Jacques Villeglé – drugie życie plakatu – wykład Anny Grabowskiej-Konwent, kustosz Galerii Plakatu i Designu Muzeum Narodowego w Poznaniu

Jacques Villeglé (ur. 1926) – artysta, dla którego plakat pojawiający się na ulicach był jednocześnie dokumentem epoki jak i materią do tworzenia własnych prac. Jako aktywny uczestnik ruchu artystycznego Nowy Realizm (Nouveau Réalisme), powołanego przez znanego francuskiego krytyka Pierre'a Restany'ego w końcu lat 50. XX wieku, współtworzył ważną historię współczesnej sztuki. Jego prace z podartych plakatów przekraczają granice sztuk, krążąc pomiędzy obiektem gotowym, rodem z pop-artu, kolażem w duchu dadaistycznym i happeningiem. Ten konglomerat materii i ekspresji nadal inspiruje.

Wydarzenie towarzyszące wystawie fotografii François Poivreta pt. „Kim Pan jest, Panie Villeglé?"

15.09. (środa) g. 18:00 Online - Zoom / Facebook

„Nieznane losy wybranych polskich malarek w Paryżu w końcu XIX i w pierwszej połowie XX wieku; ich drogi do samostanowienia" – wykład Sylwii Zientek, autorki biograficznej książki „Polki na Montparnassie", z cyklu „Kobiety w historii Francji. Droga do uzyskania pełnych praw"

W Polsce czasów zaborów zabraniano kobietom nie tylko portretowania żywych modeli, ale nawet malowania obrazów historycznych. Ówcześni artyści – z Matejką na czele – uważali, że malarstwo jest wbrew naturze kobiety. Najodważniejsze wsiadały więc w pociąg do Paryża, by tam uczyć się, rozwijać i spełniać marzenia o karierze. Były pionierkami wyzwolenia kobiet spod jarzma konwenansów, dyskryminacji obyczajowej i ekonomicznej. Paryż ułatwiał im drogę do samostanowienia, ale nie od razu i nie za darmo. Nie dość, że wciąż nie mogły uczyć się razem z kolegami mężczyznami, to jeszcze musiały płacić o wiele wyższe czesne za pobieranie nauk w paryskich akademiach sztuki. Ciężko pracowały, nie godząc się na wykluczenie ze świata sztuki. Na paryskim Montparnassie mogły wreszcie żyć jak chciały, afiszując swą niezależność finansową, walcząc o sprzedaż swych obrazów, niejednokrotnie pracując jako dekoratorki teatrów i sklepów, jako projektantki graficzne dla

kolorowych czasopism, wreszcie jako kreatorki mody. Bywało, ze przymierały głodem – konkurencja była ogromna i cena za wolność wysoka.

Anna Bilińska-Bohdanowiczowa - Autoportret (1887). Olej na płótnie. Muzeum Narodowe w Krakowie.

Anna Bilińska-Bohdanowicz, przedwcześnie zmarła, jako pierwsza polska malarka cieszyła się międzynarodową karierą; **Alicja Halicka**, ukrywająca swą twórczość przed mężem, znanym malarzem, stała się cenioną kobietą-kubistką; obrazy **Meli Muter**, przyjaciółki Władysława Reymonta i R.M Rilkego, ulubionej portrecistki paryskich elit międzywojnia, żyjącej w nędzy, dziś poszukiwane są przez kolekcjonerów na całym świecie. **Maria Dulębianka**, propagatorka równouprawnienia kobiet, została partnerką życiową Marii Konopnickiej. **Aniela Pająkówna** utrzymywała ojca swej córki, Stanisława Przybyszewskiego, niewiernego kochanka. **Irena Reno,** bezpruderyjna, umiejąca cieszyć się życiem, nie bała się żyć w trójkącie z dwoma mężczyznami. Sylwia Zientek dotarła do unikalnych, często nigdy niepublikowanych materiałów, na których oparła swoją napisaną z pasją i miłością książkę. Jej tłem są niezwykle burzliwe czasy: od zaborów, przez trudy wojny 1914-1918, szaleństwo lat 20., niepokój lat 30., tragedie II wojny światowej.

Sylwia Zientek, pisarka, autorka powieści, głównie historycznych, opowiadań oraz licznych publikacji biograficznych poświęconych sztuce miedzy innymi w Skarpie Warszawskiej czy na portalu Niezła Sztuka. Wydała m.in. sagę warszawską "Hotel Varsovie", książki "Kolonia Marusia" i "Miraże", a w maju 2021 "Polki na Montparnassie" - portret biograficzny polskich malarek tworzących w Paryżu w końcu XIX i w pierwszej połowie XX wieku. Absolwentka prawa na Uniwersytecie Warszawskim oraz Centrum Studiów Latynoamerykańskich. Po wielu latach pracy porzuciła zawód prawniczki dla pisania. Mama trójki dzieci. Entuzjastka sztuki, zwłaszcza malarstwa. Uwielbia podróże śladami artystów oraz sekretne życie muzeów.

23.09. (czwartek) g. 18.00
Online - Zoom / Facebook

„Mikroświaty. Paryskie domy towarowe w II połowie XIX wieku" – wykład dr. Piotra Szaradowskiego z cyklu „Paryż. Spotkania z historią najsłynniejszego miasta świata"

Punktem wyjścia do wykładu będzie dom towarowy La Samaritaine ponownie otwarty w tym roku. Kiedy został on założony w 1870, funkcjonowały w Paryżu już inne domy towarowe, w tym najsłynniejszy z nich, Le Bon Marché. W najbliższym sąsiedztwie La Samaritaine działały zaś z powodzeniem Les Grands Magasins du Louvre. Ten zapomniany dziś dom towarowy stanowił wówczas chlubę francuskiej stolicy. Skupiały się w nim jak w soczewce zarówno paryska moda, jak i przekrój ówczesnego społeczeństwa.

Piotr Szaradowski - doktor nauk humanistycznych (historia sztuki). Przez 7 lat prowadził w Domu Bretanii autorskie cykle wykładów na temat historii mody francuskiej ze szczególnym uwzględnieniem XX wieku. Kurator wystaw i współautor scenariuszy wystaw poświęconych modzie XX wieku. Autor książki „Francja elegancja. Z historii *haute couture*" (2016). Główne punkty jego zainteresowań to problem funkcjonowania ubioru jako dzieła sztuki, sposoby prezentowania ubiorów w muzeach oraz

historia *haute couture*. Opiekuje się kolekcją ubiorów, prowadzi blog http://www.muzealnemody.org/.

29.09. (środa) g. 16.00 i g. 17.30
Dom Bretanii | Wstęp wolny |
Rezerwacja miejsc:
elwira@dombretanii.org.pl

„Król dzieci"

Spektakl kamishibai (teatrzyk obrazkowy) Maëlle Guéroult na motywach powieści Janusza Korczaka pt. „Król Maciuś Pierwszy"

Narrator: Piotr Rogaliński

10-letni królewicz Maciuś, po śmierci ojca zostaje powołany na następcę króla. Mimo dziecięcego wieku, musi stawiać czoła ministrom oraz innym dorosłym, którzy nie chcą, aby mały chłopiec dyktował im, co mają robić. Jednak Maciuś z odwagą postanawia zmienić swoje królestwo. Chce być królem wszystkich, a zwłaszcza dzieci – traktować ich poważnych partnerów do dyskusji, dawać im głos, szanować ich zdanie. W tym celu ustanowił dziecięcy parlament. Czy uda mu się dzięki niemu zmienić świat?

Spektakl jest adaptacją powieści Korczaka pt. „Król Maciuś Pierwszy". Powstał w efekcie współpracy Maison Internationale z Rennes z Domem Bretanii. Opowiadana obrazkami i słowami historia Maciusia jest dla dzieci okazją do poruszenia problematyki praw dziecka, o które walczył Janusz Korczak, lekarz, pedagog i działacz społeczny, uznawany za jednego z najważniejszych obrońców dziecięcych praw. Jako dyrektor sierocińca w getcie warszawskim odmówił rezygnacji ze stanowiska kosztem szansy na ucieczkę, aby do ostatniej chwili towarzyszyć swoim wychowankom na dramatycznej drodze do śmierci w obozie koncentracyjnym w Treblince. Jego powieść „Król Maciuś Pierwszy" jest ilustracją autorskiej, prekursorskiej pedagogiki, której podstawą jest podmiotowe traktowanie dzieci jako osób mających swoje zdanie i prawa.

Francuska artystka **Maëlle Guéroult** współtworzy grupę teatralną Compagnie de l'Ombrage. Zafascynowana teatrem kamishibai oraz teatrem cieni, stworzyła kameralne przedstawienie łączące oba te gatunki teatralne. Jej „Król dzieci" to zarówno teatr kamishibai, czyli wywodzący się z Japonii teatr obrazkowy, w którym w specjalnym „pudełku" prezentowane są plansze z rysunkami, którym towarzyszy opowiadana na głos historia, jak i teatr cieni - plansze z wyciętymi w papierze scenami są bowiem od tyłu podświetlane. W „magicznym pudełku" Maëlle historię Maciusia opowiadają przede wszystkim wyraziste, sugestywne, oddziałujące na wyobraźnię dziecka, cienie i rysunki. Spektakl był prezentowany na Festiwalu Off w Avignon w 2019 roku. Adresowany jest do dzieci w wieku od 8 do 12 lat.

Maëlle Guéroult z Compagnie de l'Ombrage zrealizowała dotychczas 4 spektakle w technice kamishibai/teatr cieni: „Les Hors Normes" („Nieprzystający", 2017 r), „Le Roi des enfants" („Król dzieci", 2018 r.), „Kamishibai zimowe" (2019) oraz „Kamishibai wiosenne" (2020). Obecnie razem z Compagnie de l'Ombrage pracuje nad nowym spektaklem zatytułowanym „Granica".

Piotr Rogaliński – od dwudziestu lat działa na pograniczu teatru, muzyki i plastyki. Autor scenografii, aktor, muzyk w kapelach ludowych. Od ponad 20 lat współpracuje z Domem Bretanii, prowadził m.in. warsztaty teatralne dla dzieci inspirowane legendami bretońskimi, które były wielokrotnie nagradzane na festiwalach w Polsce i za granicą.